

FÖRSLAG TILL OMRÅDEN MED ÖVERSVÄMNINGSRISK I KYMMENEDALENS LANDSKAP

Bakgrund

Jord- och skogsbruksministeriet angav 20.12.2018 på förslag av Närings-, trafik- och miljöcentralen i Sydöstra Finland (NTM-centralen) områden med översvämningsrisk som orsakas av den stigande havsvattennivån och på grund av höjda vattenstånd i vattendrag i Sydöstra Finland. Förslaget och an-
givandet av områden grundade sig på en preliminär bedömning av översvämningsriskerna. Bedöm-
ningen genomfördes genom en översyn av de ursprungligen år 2011 upprättade rapporterna över de
enskilda avrinningsområdena och havskusten (www.vesi.fi/sv/trh).

I det här dokumentet presenteras en översyn enligt lagen om hantering av översvämningsrisker
(620/2010) 20 § av den preliminära bedömningen och förslagen för översvämningsrisker i landskapet
Sydöstra Finland. Vid översyn av den preliminära bedömningen av översvämningsrisker och försla-
gen till områden med betydande översvämningsrisk har man utnyttjat de hanteringsplaner för över-
svämningsrisker som godkänts av jord- och skogsbruksministeriet den 18.12.2022.

På basen av förslaget anger jord- och skogsbruksministeriet områden med betydande översvä-
mningsrisker och tillsätter översvämningsgrupper för dem senast den 22.12.2024. För områden med
betydande översvämningsrisk utarbetas eller uppdateras kartor över översvämningshotade områden
och kartor över översvämningsrisker samt riskhanteringsplaner som omfattar hela avrinningsområdet
eller kustområdet med betydande översvämningsrisk.

Beredningen av planen för hantering av översvämningsrisker och miljörapporten enligt lagen om be-
dömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (den s.k. SMB-lagen
200/2005): dokumentet för deltagande, informering och hörande finns till påseende på adressen
www.vesi.fi/sv/trh.

Till den preliminära bedömningen av översvämningsriskerna i Kymmenedalen hör följande avrin-
ningsområden:

Avrinningsområde nr 9 Urpalanjoki avrinningsområde
Avrinningsområde nr 10 Vaalimaanjoki avrinningsområde
Avrinningsområde nr 11 Virojoki avrinningsområde
Avrinningsområde nr 12 Vehkajoki avrinningsområde
Avrinningsområde nr 13 Summajoki avrinningsområde
Avrinningsområde nr 14 Kymmene älv avrinningsområde

Dessutom omfattar bedömningen de små avrinningsområdena 81.022 Svartbäcken, 81.020 Sil-
takyläjoki, 81.015 Nummenjoki, 81.011 Pyölinjoki, 81.009 Päkinoja, 81.007 Ravijoki, 81.005 Pihlajan-
joki och 81.001 Paisillanoja.

Till den preliminära bedömningen av översvämningsriskerna vid kusten hör sydöstra Finlands kust-
område.

Avrinningsområdena nr 15 Tessjöån och nr 16 Forsby å behandlas i en granskning som utförs av
NTM-centralen i Nyland.

Översyn av den preliminära bedömningen av översvämningsrisker

Digitalt bakgrundsdokument om de preliminära bedömningarna

De digitala bakgrundsdokumenterna för den preliminära bedömningen av översvämningsrisker finns på adressen www.vesi.fi/sv/trh.

Nytt kunskapsunderlag vid bedömning av riskerna

Uppdateringen av översvämningskartorna för områdena med betydande översvämningsrisk i Kymmene älvs nedre lopp och i Fredrikshamns och Kotka kustområde har beaktats i den preliminära bedömningen. Översynen av den preliminära bedömningen av översvämningsriskerna i Kymmenedalens övriga avrinningsområden grundar sig fortfarande på grova bedömningar av översvämningsens spridningsområde som gjorts år 2011. Utarbetandet av översvämningskartor på avrinningsområdesnivå som baserar sig på nya ytavrinningsmodelleringar har inletts på riksnivå och den nya informationen från Kymmenedalen kommer att utnyttjas i kommande preliminära bedömningar av översvämningsrisker.

Det första skedet av översvämningskarteringen i Päijänne (översiktlig karta över översvämningshotade områden) färdigställdes 2023. Översvämningskartläggningen erbjuder mer information om hanteringen av översvämningsrisker i hela avrinningsområdet och är en del av genomförandet av planen för hantering av översvämningsrisker i Kymmene älvs avrinningsområde 2022–2027. I Päijänne översvämningskartering har det tills vidare inte framkommit sådana nya översvämningsrisker som skulle påverka genomförandet av regleringen i Päijänne och därmed återspeglas översvämningsriskerna i Kymmene älvs nedre lopp.

Flödesmodelleringen i Kymmene älvs nedre lopp samt kravis- och ismodelleringen har utvecklats under de senaste åren, men de nya översvämningskartorna har ännu inte färdigställts. De nya översvämningskartorna kommer att beaktas som en del av genomförandet av planen för hantering av översvämningsrisker i Kymmene älvs avrinningsområde 2022–2027.

Det finns ingen sådan ny information om översvämningsriskerna i Kymmenedalens avrinningsområden som skulle förutsätta ändringar i angivandet av områden med betydande översvämningsrisk.

Översvämningsrisker som inträffat efter år 2018

Våren 2022 var översvämningsriskerna större än normalt i Urpalanjoki, Virojoki, Vehkajoki och Summajoki avrinningsområden. I dessa områden var vintern mycket snörik, vilket ökade vattenflödet och höjde vattenståndet i vattendragen under smältningen. Översvämningsituationen våren 2022 motsvarade till sitt återkomstintervall uppskattningsvis en översvämningsrisk som återkommer cirka en gång per 15–30 år. Till exempel vid Reitkalls mätstation i Summanjokis avrinningsområde uppmättes våren 2022 det största vattenflödet under uppföljningsperioden 2003–2023 och i Enäjärvi den högsta vattennivån under perioden 1973–2023. På flera ställen steg vattnet upp på åkrar och gårdar och kunde nå de lägsta strandkonstruktionerna, men översvämningsriskerna orsakade ingen omfattande eller ur allmän synpunkt betydande skada. Vattenläget våren 2022 var också rikligare än normalt i Kymmene älvs avrinningsområde och avtappningen i Päijänne måste hållas hög under våren. Den stora avtappningen höjde vattenföringen i Kymmene älv, men översvämningsrisker orsakades främst i de lägsta åkerområdena längs Kymmene älv.

I Kymmene älvs nedre lopp var kravisläget utmanande under december 2023 och januari 2024. Avtappningen i Päijänne förblev stor sedan hösten och Kymmene älvs strömmar samt avsaknaden av istäcke i Kymmene älv, tillsammans med de kraftiga köldperioderna ökade uppkomsten av kravis betydligt. Vattenståndet steg kraftigt i Kymmene älvs huvudfåra i Ahvionkoski och Kultaankoski,

15.3.2024

Kymmene älvs västra förgrening i Hirvikoski samt i östra förgreningen i Pernoo och i områdena nedanför Koivukoski. Kravisöversvämningen höjde vattnet på gårdarna och vägarna, våtade lätta strandkonstruktioner och källaren i åtminstone ett bostadshus. Omfattande översvämningsskador kunde undvikas, men situationen var ett tecken på att risken för kravisöversvämningar fortfarande är uppenbar i Kymmene älv trots att reglering av Päijänne och bekämpning av kravis genomförs.

I Kymmenedalens avrinningsområden eller kustområden har det efter 2018 inte förekommit sådana översvämningssituationer på basis av vilka det skulle finnas skäl att föreslå ändringar i angivandet eller avgränsningen av områden med betydande översvämningssrisk.

Inträffade eller förväntade väsentliga förändringar i markanvändningen

Efter den senaste översynen av den preliminära bedömningen av översvämningssriskerna har det inte skett sådana förändringar i markanvändningen i Kymmenedalen som skulle påverka angivandet av områden med översvämningssrisk. I nya markanvändningsplaner samt vid byggande i översvämningsshotade områden och på vattendragens stränder beaktas i regel de rekommenderade lägsta grundläggningsnivåerna och översvämningssriskerna i området. I den nya landskapsplanen för Kymmene-dalen 2040 som godkändes 2020 beaktas översvämningssriskerna i planens planeringsbestämmelser. Inom den närmaste framtiden kommer det inte att ske sådana väsentliga förändringar i markanvändningen som skulle förutsätta ändringar i områden med betydande översvämningssrisk.

Väsentliga ändringar i bedömningen av klimatförändringens inverkan

I bedömningen av klimatförändringens inverkan har det under de senaste åren inte skett sådana väsentliga förändringar som skulle påverka angivandet av områden med betydande översvämningssrisk i Kymmenedalen. Slutsatsen är fortfarande att klimatförändringen kommer att öka risken för både översvämningar i vattendrag och havsvattenöversvämningar i Kymmenedalen.

Klimatförändringens inverkan på omfattningen av sällsynta översvämningar (återkomstintervall 1/500-1/1000a) har granskats som en del av beräkningen av dimensionerade översvämningar i Kymmene älvs dammar. Enligt bedömningen är de med vattendragsmodellen simulerade dimensionsöversvämningarna i regel mindre än de statistiskt uppskattade dimensioneringsvärdena (Gumbels fördelning), men i synnerhet om de mest ogynnsamma klimatscenerierna förverkligas (utsläppsminskningarna misslyckas) kan översvämningarna öka betydligt mot slutet av århundradet.

De nya kartorna över havsvattenöversvämningar som utarbetats utifrån kortvariga variationer i havsvattenståndet samt de genomsnittliga havsvattenstånden enligt olika klimatscenerier är för närvarande i testanvändning. Om det genomsnittliga klimatsceneriet förverkligas är de nya bedömningarna av klimatförändringens inverkan på havsvattenöversvämningar av samma storleksklass som i de tidigare bedömningarna. Om utsläppsminskningarna misslyckas och de mest ogynnsamma klimatscenerierna förverkligas, kan risken för havsvattenöversvämningar dock öka betydligt mer än beräknat mot slutet av århundradet.

Samordning av vattenvården

I förvaltningsplanen för Kymmene älvs-Finska vikens vattenförvaltningsområde (2022) presenteras inga sådana åtgärder som skulle påverka angivandet av områden med betydande översvämningssrisk i Kymmenedalen. Inga ändringar föreslås i angivandet av områden med betydande översvämningssrisk i Kymmenedalen och förslaget påverkar således inte samordningen av hanteringen av översvämningssrisker och vattenvården. Åtgärderna i riskhanteringsplanerna för Kymmene älvs avrinningsområde samt Fredrikshamns och Kotka kustområde 2022–2027 har samordnats med miljömålen för vattenvården.

Mål och åtgärder för hanteringen av översvämningsrisker

Målen och åtgärderna för hanteringen av översvämningsrisker vid Kymmenedalens nuvarande områden med betydande översvämningsrisk beskrivs i planen för hantering av översvämningsrisker i Kymmenes älvs avrinningsområde 2022–2027 samt i planen för hantering av översvämningsrisker i Fredrikshamns och Kotka kustområde (<https://www.vesi.fi/sv/trh>). Målen gäller människors hälsa och säkerhet, nödvändighetstjänster, miljö och kulturarv.

De åtgärder som presenteras i planerna för hantering av översvämningsrisker genomförs under genomförandeperioden 2022–2027. Genomförandet av åtgärderna förbättrar avsevärt hanteringen av översvämningsriskerna i området. Verkställandet av riskhanteringsplanerna pågår dock fortfarande och det är sannolikt att åtgärder för att hantera översvämningsrisker även behövs efter genomförandeperioden 2022–2027. Därför föreslås inga ändringar i de områden med betydande översvämningsrisk som godkändes 2018 i Kymmenedalen.

Andra faktorer som påverkar angivandet av områden med översvämningsrisk

Efter 2018 har det inte framkommit några andra omständigheter som skulle medföra ändringar i angivandet av översvämningsriskområden i Kymmenedalen.

Områden med betydande översvämningsrisk

Vid angivandet av områden med betydande översvämningsrisk beaktas sannolikheten för en översvämning, de skadliga följderna samt de regionala och lokala förhållandena. Konsekvensernas betydelse bedöms ur ett allmänt perspektiv.

I bedömningen granskas följande skadliga följder av en översvämning:

- ogynnsamma följder för människors hälsa eller säkerhet;
- långvariga avbrott i nödvändighetstjänster såsom vattentjänster, energiförsörjning, datakommunikation, vägtrafik eller annan motsvarande verksamhet,
- långvariga avbrott i ekonomisk verksamhet som tryggar vitala samhällsfunktioner;
- långvariga eller omfattande ogynnsamma följder för miljön; eller
- oåterkalleliga skadliga konsekvenser för kulturarvet

Den nationella koordineringsgruppen för hantering av översvämningsrisker som utsetts av jord- och skogsbruksministeriet har tagit ut riktlinjer till kriterier för betydande områden för översvämningsrisk i sin promemoria den 22.12.2010. Dessa är bland annat:

- fler än 500–1000 bofasta i det bostadsområde som täcks av en sällsynt översvämning,
- flera byggnader för hälsovård eller vårdanstalter, där det finns flera stadigvarande vårdplatser samt daghem i området som täcks av sällsynta översvämningar,
- vattentäkt som används av ett för området betydande antal människor i området som täcks av en sällsynt översvämning
- hälsovådliga driftstörningar i avloppsreningsverk
- betydande kraftverk eller flera elcentraler i området som täcks av en sällsynt översvämning
- flera landsvägar, gator, järnvägssträckor eller vattenvägar som inte kan användas under en sällsynt översvämning

NTM-centralen i Sydöstra Finland föreslår att de områden som presenteras i tabell 1 och 2 anges till områden med betydande översvämningsrisk, enligt de principer som presenteras i tabellen. Områdena finns presenterade på kartan i bilaga 1.

Tabell 1. Förslag till områden med betydande översvämningsrisk i Kymmenedalens avrinningsområden

Vattendrag	Område med betydande översvämningsrisk	Motiveringar till förslaget (Lag om hantering av översvämningsrisker 620/2010, 8 §)
Kymmene älvs avrinningsområde	Kymmene älvs nedre lopp	<p><u>Ogynnsamma följder för människors hälsa eller säkerhet:</u> Cirka 270 invånare i bostadsområden som täcks av sällsynt* översvämning, ca 400 invånare i områden som omringas av vatten</p> <p><u>Långvariga avbrott i nödvändighetstjänster:</u> Avbrott i vägförbindelserna och risk för avbrott i banförbindelser vid en sällsynt översvämning.</p> <p><u>Övriga motiveringar:</u> Tidigare översvämningshistorier med ur allmän synpunkt skadliga följder I området förekommer snabbt stigande kravisöversvämningsrisker, vilket ökar riskerna relaterade till översvämningen</p>

*översvämning orsakad av kravis med återkomstintervall på hundra år (sannolikhet 1 %). Statistiskt sett kan en ovanligt stor översvämning anses vara en översvämning som inträffar mellan 500...1000 års mellanrum. Vid bedömningen av översvämningsriskens betydelse kan man också använda sig av en översvämning som återkommer oftare (Koordineringsgruppen för hantering av översvämningsrisker, promemoria 22.12.2010).

Tabell 2. Förslag till områden med betydande översvämningsrisk i Kymmenedalens kustområde

Havskustens del	Område med betydande översvämningsrisk	Motiveringar till förslaget (Lag om hantering av översvämningsrisker 620/2010, 8 §)
Finska vikens kust	Fredrikshamn och Kotka kustområde	<p><u>Ogynnsamma följder för människors hälsa eller säkerhet:</u> Cirka 460 invånare i bostadsområden som täcks av sällsynt* översvämning, ca 1500 invånare i områden som omringas av vatten</p> <p><u>Långvariga avbrott i nödvändighetstjänster:</u> Störningar i eldistributionen och vattenförsörjningen Förstörda trafikförbindelser</p> <p><u>Långvariga eller omfattande ogynnsamma följder för miljön:</u> Risker vid hantering och lagring av farliga ämnen i hamnområdet Fredrikshamn-Kotka</p> <p><u>Övriga motiveringar:</u> Havsvattenöversvämningsriskens snabba utveckling</p>

*Havsvattenöversvämning med återkomstintervall på hundra år (sannolikhet 1 %).

Ändringar i förslaget till områden med betydande översvämningsrisk

NTM-centralen i Sydöstra Finland föreslår inga ändringar i de år 2018 angivna områdena med betydande översvämningsrisk

Övriga områden med översvämningsrisk

Utöver de ovan föreslagna områdena med betydande översvämningsrisk har man i den preliminära bedömningen av översvämningsriskerna inte identifierat avrinningsområden i Kymmenedalen, där en översvämningsrisk i ett vattendrag bedöms orsaka ur allmän synpunkt ogynnsamma följder.

Utöver området med betydande översvämningsrisk i Fredrikshamn och Kotka kustområde riktas konsekvenserna av havsvattenöversvämningsrisken särskilt mot Vederlaxområdet samt områdena Purola och Broby i Pyttis. Enligt lagen om hantering av översvämningsrisker (620/2010) hör hanteringen av översvämningsrisker i kustområdet utanför områden med betydande översvämningsrisk inte till lagens innehåll eller NTM-centralernas uppgifter, varför kustområden inte föreslås hör till klassen Övriga områden med översvämningsrisk. Arbetet med att hantera översvämningsriskerna i dessa områden stöds genom handledning och delande av tillgänglig information.

NTM-centralen i Sydöstra Finland föreslår inga områden i klassen Övriga områden med översvämningsrisk.

Ändringar i övriga områden med översvämningsrisk

NTM-centralen i Sydöstra Finland föreslår inga ändringar i övriga områden med översvämningsrisk i Kymmenedalen.

Relevanta författningar

Lagen om hantering av översvämningsrisker (620/2010), särskilt 7, 8, 17 och 20 §

Statsrådets förordning om hantering av översvämningsrisker (659/2010), särskilt 1, 7 och 8 §

Lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005), särskilt 8 §

Författningarna kan laddas ned på adressen www.finlex.fi.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/60/EY om bedömning och hantering av översvämningsrisker.

Bilagor

1. Förslag till områden med översvämningsrisk i landskapet Kymmenedalen redovisade på karta.

Liite 1.

Kartta tarkastelualueesta (Kymenlaakso/Etelä-Karjala) sisältäen vesienhoitoalueet ja valuma-alueet

